

Universiteit
Leiden
The Netherlands

De verhouding van staat en religie in een veranderende Nederlandse samenleving

Blom, D. van der

Citation

Blom, D. van der. (2016, July 6). *De verhouding van staat en religie in een veranderende Nederlandse samenleving*. s.n., S.l. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/41535>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/41535>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/41535> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Blom, Dirk van der

Title: De verhouding van staat en religie in een veranderende Nederlandse samenleving

Issue Date: 2016-07-06

In deze studie wordt betoogd dat de liberale democratie en de daarmee verbonden vrijheid van meningsuiting het beste wordt beschermd door een religieus neutrale staat. De auteur, Dirk van der Blom, laat zien dat NL al een lange traditie kent in de omgang met (schijnbaar) onoverbrugbare religieuze tegenstellingen. Deze tegenstellingen, aldus de auteur, konden worden gepacificeerd door aansluiting te zoeken bij een republikeinse, seculiere traditie. Deze werd al gecultiveerd ten tijde van de Republiek en vond zijn constitutionele basis in de Bataafse tijd. Daarna stonden de ontwikkelingen van de staat in het teken van democratie, grondrechten en scheiding van kerk en staat.

Na 1945 ontkerkelijkte Nederland. Met name vanaf de jaren 60 veranderde de identiteit en het karakter van Nederland door secularisatie, emancipatie en individualisering. Deze veranderingen zijn medeverantwoordelijk voor een brede maatschappelijke herwaardering van democratische grondbeginselen, zoals de vrijheid van expressie en het recht om religieuze denkbeelden te kritiseren. Tegelijkertijd hebben andere religies, zoals de islam, in Nederland hun intrede gedaan. Onder invloed van het multiculturalistische gedachtegoed, aldus de auteur, is de vrijheid van expressie, in het bijzonder het kritiseren van religieuze denkbeelden, onder vuur komen te liggen. Dit zet echter de bijl aan de wortel van de liberale democratie. Het leren omgaan met en kunnen leveren van religiekritiek (uitvloeisel van de vrijheid van meningsuiting) is wezenlijk voor de liberale democratie. De religieus neutrale staat, aldus de conclusie van de auteur, biedt de beste bescherming voor de vrijheid van meningsuiting en daarmee van de liberale democratie.

*Dit is een boek in de Meijers reeks. De reeks valt onder verantwoordelijkheid van het E.M. Meijers Instituut voor Rechtswetenschappelijk onderzoek van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden. Het onderzoek werd verricht in het kader van het facultaire onderzoeksprogramma *Effective protection of fundamental rights in a pluralist world*.*

De verhouding van staat en religie in een veranderende Nederlandse samenleving

D. VAN DER BLOM